

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра публічного управління, адміністрування
та міжнародної економіки**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 Менеджмент
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

«Зовнішньоекономічна діяльність підприємства». Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Укладач В.І. Панасюк. Біла Церква: БНАУ, 2023. 21 с.

Укладач: В.І. Панасюк канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол № 1 від 25.08.2023 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Менеджмент»,
канд. екон. наук, доцент

Н. В. Коваль

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 28.08.2023 р.)

Голова науково-методичної комісії
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Індивідуальні завдання	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	15
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	16
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	16
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2023–2024 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 64 години (лекції – 32, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 56 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – розрахунково-аналітичне		3-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		<i>Семестр</i>	
		6-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 3,5.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	108 год.
Підсумковий контроль: іспит			

Мета викладання дисципліни: набуття студентом знань щодо особливостей реалізації зовнішньоекономічної політики держави та її впливу на ефективність проведення операцій суб'єктами ЗЕД України в умовах глобалізації світової економіки; формування умінь і навичок розробляти зовнішньоекономічні контракти, визначати і підтверджувати ціни й умови доставок в контракті, аналізувати ефективність зовнішньоторгових операцій підприємства, робити висновки про наслідки впровадження інструментів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» базується на знаннях таких дисциплін як «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки», вивчених на 1-му курсі, та «Мікроекономіка та макроекономіка», вивченої на 2-му курсі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання відповідно до ОП «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Результати навчання з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»
ПРН 06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	РН 6.1. Уміти проводити комплексні дослідження світових і регіональних ринків товарів та послуг, робити відповідні висновки щодо напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства. РН 6.2. Уміти розробляти зовнішньоекономічні контракти, визначати і підтверджувати ціни й умови доставок в контракті відповідно до правил «Incoterms», аналізувати показники зовнішньоекономічної діяльності для обґрунтування рішення про доцільність укладання угоди підприємством.
ПРН 08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.	РН 8.1. Здатність використовувати сучасний інструментарій менеджменту при виході фірм на зовнішні ринки, розраховувати експортно-імпортні ціни, ефективність зовнішньоторговельних операцій. РН 8.2. Здатність розробляти та реалізовувати стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю в діяльності українських підприємств.
ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	РН 11.1. Уміти застосовувати методи оцінки видів, форм і напрямів зовнішньоекономічної діяльності, проводити переговори з партнерами щодо укладання окремих зовнішньоторговельних угод за різних вихідних умов. РН 11.2. Самостійно приймати рішення щодо оцінки кон'юнктури потенційних світових ринків, вибору зовнішнього ринку збуту, пошуку оптимальних форм співпраці з іноземними партнерами.
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	РН 12.1. Знати основні нормативні документи щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності, виявляти закономірності здійснення підприємствами експортно-імпортних операцій, вміти робити висновки про наслідки впровадження інструментів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері ЗЕД та методи її організації

Тема 1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД.

Тема 1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції.

Тема 1.3. Зовнішньоекономічний контракт.

Тема 1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України.

Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій

Тема 2.1. Митне регулювання ЗЕД.

Тема 2.2. Митне декларування та оформлення товарів.

Тема 2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства.

Тема 2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємств України.

Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції ЗЕД підприємств

Тема 3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємства.

Тема 3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод.

Тема 3.4. Особливості надання послуг в системі ЗЕД підприємств України.

Тема 3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Тема 3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки. Світова продовольча безпека.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації</i>												
Тема 1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД	8	2	2		1	3	10	1				9
Тема 1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції	9	2	2		1	4	9					9
Тема 1.3. Зовнішньоекономічний контракт	10	4	2			4	11	1				10
Тема 1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України	13	4	4		1	4	10		1			9
Разом за модуль 1	40	12	10		3	15	40	2	1			37
<i>Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій</i>												
Тема 2.1. Митне регулювання ЗЕД	8	2	2		1	3	9	1	1			7
Тема 2.2. Митне декларування та оформлення товарів	8	2	2			4	9	1	1			7
Тема 2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства	9	2	2		1	4	9	1	1			7
Тема 2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства України	11	2	4		1	4	9		1			8
Разом за модуль 2	36	8	10		3	15	36	3	4			29
<i>Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств</i>												
Тема 3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності	8	2	2		1	3	7					7
Тема 3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємств	7	2	2			3	8	1				7
Тема 3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	10	2	4		1	3	8		1			7
Тема 3.4. Особливості надання послуг в системі	8	2	2		1	3	7					7

ЗЕД підприємств України												
Тема 3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	7	2	2		1	2	7					7
Тема 3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки	4	2				2	7					7
Разом за модуль 3	44	12	12		4	16	44	1	1			42
Усього годин	120	32	32		10	46	120	6	6			108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб–лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації	
<p>1.1. Загальні поняття та нормативно-правові основи ЗЕД Опис навчальної дисципліни: цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Принципи академічної доброчесності.</p> <p>Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми ЗЕД. Принципи здійснення ЗЕД. Поняття об'єктів та суб'єктів ЗЕД. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі.</p>	2
<p>1.2. Зовнішньоекономічні комерційні операції Сутність та особливості зустрічної торгівлі. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Товарообмінні і компенсаційні операції на безвалютній основі. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет». Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.</p>	2
<p>1.3. Зовнішньоекономічний контракт Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламації і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.</p>	4
<p>1.4. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності України Аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Групи оціночних показників зовнішньої торгівлі: абсолютні показники, відносні показники, показники структури, показники</p>	4

інтенсивності. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.	
Разом за змістовим модулем 1	12
<i>Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій</i>	
2.1. Митне регулювання ЗЕД Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів. Товарна номенклатура ЗЕД. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.	2
2.2. Митне декларування та оформлення товарів Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування митних процедур. Фітосанітарний або ветеринарно-санітарний контроль ввезення на митну територію України та вивезення з неї товарів, які підпадають під державний екологічний контроль. Контролюючі заходи Держпродспоживслужби під час оформлення окремих видів товарів у відповідний митний режим.	2
2.3. Валютне регулювання та оцінка валютних ризиків в ЗЕД підприємства Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Поняття та причини виникнення валютних ризиків. Методика розрахунку валютних ризиків.	2
2.4. Основи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності підприємства України Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які	2

звільняються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон.	
Разом за змістовим модулем 2	8
Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств	
<p>3.1. Іноземні інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності Сутність інвестицій, іноземних інвестицій, іноземних інвесторів. Надходження іноземних інвестицій в Україну. Проблематика надходження іноземних інвестицій та шляхи їх вирішення. Інвестиційне співробітництво. Підприємства з іноземними інвестиціями. Спільні підприємства та особливості їх організації.</p>	2
<p>3.2. Розрахункове забезпечення ЗЕД підприємства Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД.</p>	2
<p>3.3. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.</p>	2
<p>3.4. Особливості надання послуг в системі ЗЕД підприємств України Сутність інженерно-консультаційних послуг. Види інжинірингу: проектно-дослідницькі роботи, консультаційні та інформаційні послуги, науково-дослідницькі та технологічні роботи. Послуги технічного обслуговування. Міжнародний обмін науково-технічними знаннями і досвідом. Франчайзинг товарів та послуг.</p>	2
<p>3.5. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії.</p>	2

Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.	
3.6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства в умовах глобалізації міжнародної економіки. Світова продовольча безпека. Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Поняття глобалізації економіки, її рівні та форми прояву. Чинники глобалізації економіки та її якісні ознаки. Еволюція розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Основні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України. Аналіз Всесвітньої продовольчої програми (ВПП) Ради безпеки ООН з урахуванням війни в Україні. Шляхи вирішення продовольчої кризи. Аграрна торговельна політика України - виклики та перспективи в контексті євроінтеграції.	2
Разом за змістовим модулем 3	12
Всього	32

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації		
1	Основні поняття та особливості управління зовнішньоекономічною діяльністю	2
2	Організація проведення зовнішньоторгових операцій: міжнародні біржі, торги, аукціони	2
3	Конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів»	2
4	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	2
5.	Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	2
Разом за змістовим модулем 1		10
Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій		
6	Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2

7	Механізм митного регулювання у ЗЕД	2
8	Валютне регулювання та валютні ринки. Розрахунок валютних ризиків	2
9	Особливості оподаткування ЗЕД підприємства	2
10	Цінова політика на зовнішньому ринку	2
Разом за змістовим модулем 2		10
<i>Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств</i>		
11	Інвестиції у здійсненні ЗЕД	2
12	Операції з розрахунків у зовнішньоторговельній діяльності	2
13	Формування стратегії виходу фірми на міжнародні ринки	4
14	Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	4
Разом за змістовим модулем 3		12
Всього		32

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Годин
<i>Змістовий модуль 1. Основні поняття в сфері зовнішньоекономічної діяльності та методи організації</i>		
1.	Зовнішньоекономічна діяльність як система господарських зв'язків українських підприємств	4
2.	Зовнішньоторговельні операції: організація, ефективність та ризику	5
3.	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	4
4.	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	5
<i>Змістовий модуль 2. Регулювання зовнішньоекономічних операцій</i>		
5.	Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
6.	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
7.	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
8.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	3
9.	Цінова політика та механізми розрахунків на зовнішньому ринку	3
<i>Змістовий модуль 3. Забезпечувальні операції зовнішньоекономічної діяльності підприємств</i>		
10.	Інвестиції у зовнішньоекономічній діяльності	4
11.	Форми і стратегії виходу підприємства на зовнішні ринки	4

12.	Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	4
13.	Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності підприємств	4
14.	Ризики зовнішньоекономічної діяльності та їх страхування	4
Всього		56

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. На основі статистичних даних прослідкувати динаміку розвитку зовнішньої торгівлі товарами України та побудувати діаграму, відобразивши стан експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту та сальдо зовнішньої торгівлі за період 2010 – 2020 рр. Зробити висновки. Проаналізувати товарну структуру експорту та імпорту товарів України у 2010 р. та 2020 р., побудувати діаграми за розділами української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Зробити висновки щодо умов становлення та напрямів трансформації товарної структури зовнішньої торгівлі України.

2. Оцінити географічну структуру експорту та імпорту України за регіонами світу у за період 2010 – 2020 рр.. Побудувати відповідні діаграми, зробити порівняльний аналіз. Виділити країни – головні партнери України у зовнішній торгівлі. Зробити висновки про перспективи співпраці з основними партнерами.

3. Проаналізувати динаміку розвитку зовнішньої торгівлі послугами України за період 2010 – 2020 рр. Побудувати діаграму, відобразивши експорт, імпорт, зовнішньоторговельний оборот та сальдо зовнішньої торгівлі послугами. Зробити висновки. Відобразити на діаграмі стан експорту та імпорту послуг за головними видами за період 2010 – 2020 рр.. Проаналізувати отримані графічні матеріали та оцінити торгівлю послугами України зі сучасними світовими тенденціями.

Графічно показати географічну структуру зовнішньої торгівлі послугами України за регіонами світу у 2010 р. та 2020 р. Зробити порівняльний аналіз. Виділити країни – головні партнери України у зовнішній торгівлі послугами.

4. Провести аналіз перспектив розширення інвестиційної діяльності на території України. Побудувати графік, відобразивши динаміку залучення іноземних інвестицій в економіку України за період 2010 – 2020 рр. Зробити аналітичні висновки щодо складових інвестиційного клімату України.

5. Проаналізувати прямі іноземні інвестиції в Україну по країнах світу за період 2010 – 2020 рр. побудувати відповідні діаграми. Провести аналіз тенденцій щодо країни, що виступають головними інвесторами. Зробити висновки. На діаграмі відобразити прямі іноземні інвестиції в Україну за період 2010 – 2020 рр.. за видами економічної діяльності. Проаналізувати отримані результати, зробити висновки.

6. Вибрати країну партнера України із запропонованих і зробити аналіз. Визначити місце країни у експорті та імпорті товарів України, побудувати діаграму розподілу за обсягами експорту та імпорту за період 2010 – 2020 рр. Побудувати діаграму товарної структури експорту та імпорту продукції країни за період 2010 – 2020 рр. провести порівняльний аналіз за структурою експорту та імпорту товарів України. Порівняти структуру експорту та імпорту країни(ами) послуг з структурою експорту та імпорту послуг України за період 2010 – 2020 рр. зробити висновки.

Країни-партнери: США, Великобританія, Німеччина, Франція, Польща, Нідерланди, Португалія, Болгарія, Швейцарія, Румунія, Чехія, Греція, Австралія, Бразилія, Туреччина, Китай, Японія, Грузія.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням різних навчальних технологій: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення розрахункових завдань; вирішення проблемних питань; презентації; індивідуальні та колективні проекти.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту (підсумкового тестування) та за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в журналі академічної групи на дату складання.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові роботи, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування ними занять, заохочення їх навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

У разі неявки на заняття здобувач вищої освіти має право відпрацювати його шляхом виконання електронного тесту на платформі Moodle, підготовки відповідей на питання практичного заняття під час очної або онлайн консультації з викладачем. У разі будь-яких інших непорозумінь та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність за наступним посиланням https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akadem_dobrocheshnist.pdf

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.

«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.
-----------------------	--

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; проектор.

Комунікаційні он-лайн технології: WordCloud, Zoom, Viber, Messenger, e-mail.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність в Україні

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 28.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-XII від 16.04.91 р. за зі змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t095900?an=10013>
4. Закон України «Про Митний тариф України» № 584-VII від 19.09.2013 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18#Text>
5. Закон України «Про НБУ» № 679-XIV. Редакція від 01.01.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
6. Закон України «Про режим іноземного інвестування» № 93-96-ВР від 19.03.1996 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text
8. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012. <https://ips.ligazakon.net/document/T124495?an=1>
9. Положення про валютний нагляд затверджене постановою правління НБУ № 13 від 03.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19#n16>
10. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2020 рік № 1329 від 28 грудня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2019-%D0%BF#Text>
11. Стратегія валютних інтервенцій Національного банку України на 2016-2020 роки. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/qPMBIFaEWvBjGHl>

Основна література

1. Дунська А.Р. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: теорія і практика. Кондор., 2013. 688с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навч. пос. За ред. Козака Ю.Г. Київ: ЦНЛ, 2012. 632 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст]: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 331 с.
4. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Світлана Хрупович. Тернопіль, 2017. 137 с.
5. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник/ Л. О. Чернишова та ін.: «Видавництво «Форт», 2017. 238 с.
6. Міжнародний менеджмент. Навч. посіб. /Юхименко П.І., Гацька Л.П., Півторак М.В. Лобунець В.І. та ін. К.: ЦУЛ, 2011. 488 с.
7. Методичні вказівки для практичних занять з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» здобувачів вищої освіти економічного факультету спеціальності 073 «Менеджмент», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладач В.І. Панасюк Біла Церква: БНАУ, 2020. 75 с.
8. Методичні вказівки із планування, організації й контролю самостійної роботи з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» для здобувачів вищої освіти економічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладач В.І. Панасюк. Біла Церква: БНАУ, 2020. 44 с.

Додаткова література

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навч. пос. За ред. д.е.н., проф. Ю.В. Макогона. К. ЦНЛ, 2009. 435с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Електронний ресурс] : навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р. Дунська , Г. П. Жалдак. Електронні текстові дані (1 файл: 1060 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія / авт.: О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.] Одеса : Астропринт, 2019. 272 с.
4. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи. Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 10. С. 39-52.

5. Лобунець В.І., Малік Є.О. Застосування митно-тарифних і нетарифних інструментів в державному регулюванні зовнішньої торгівлі. Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць. 2017. Вип. 1(132). С. 73-79.

6. Лобунець В.І. Сучасний стан та особливості розвитку аграрної галузі економіки України в умовах євроінтеграції. Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць. 2016. Вип. 1-2. С. 29-33.

7. Лобунець В.І. Аналіз пріоритетів торгового співробітництва України з ЄС. Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: Збірник наукових праць міжнар.наук.-практ. конф. Ч.2. (20-22 березня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль: Крок, 2018. 350 с. (с. 246-248) http://188.190.33.56:7980/jspui/bitstream/123456789/1355/1/Zb_PDATU_03_2018_p2%D0%BE.pdf

8. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. пос. / За ред. І.І. Дахна. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 304 с.

9. Правила ІНКОТЕРМС®2020: нові тенденції в міжнародній торгівлі. URL: <https://uba.ua/ukr/news/7983/>

10. Про схвалення Експортної стратегії України (“дорожньої карти” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-p>.

11. Терміни ІНКОТЕРМС®2020. URL: <https://incoterms2020.com.ua/terms>

12. International Economics / by M. MARIA JOHN KENNEDY Paperback, 344 pages // Published August 30th 2014 by Prentice-Hall of India Pvt.Ltd

13. International Economics: Trade and Finance. /by Dominick Salvatore // Paperback, 757 pages Published April 2nd 2013 by Not Avail

14. International Economics: Theory & Policy by Paul R Krugman (Author), Maurice Obstfeld (Contributor), Marc J Melitz (Contributor). ISBN-13: 978-0134519579, ISBN-10: 0134519574 URL: http://course.sdu.edu.cn/G2S/eWebEditor/uploadfile/20120417191243_590081573385.pdf

15. Lobunets V.I. Features of foreign currency risk management / V.I. Lobunets, L.S. Ivanova // Book of Abstract of Multidisciplinary Conference for Young Researchers. Bila Tserkva National Agrarian University. 22 November, 2019. - P. 45-49. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/3543>

16. Mostenska T. L., Ralko. O. Management. Cases. Book. Kyiv: Condor-Publishing house, 2016.

17. Глобалізація та політика національної безпеки/Т.В.Сокольська, П.І.Юхименко та ін.; За заг. ред. д-ра екон.наук, професор П.І Юхименка. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 408 с.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Український класифікатор товарів ЗЕД URL: www.qdpro.com.ua/
2. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

4. Світова організація торгівлі URL:

https://www.wto.org/english/res_e/status_e/merch_trade_stat_e.htm -

5. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL:
<http://rep.btsau.edu.ua>

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>.

7. Навчальна он-лайн платформа БНАУ – Moodle URL:
<http://www.teach.btsau.net.ua>

8. Пошукова система Google. URL: <http://www.google.com.ua>

9. Вільна пошукова система GoogleScholar URL:
<http://www.scholar.google.com.ua> .

10. Зовнішньоекономічна діяльність. Сайт Міністерства економіки України.
URL: <https://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=565ab860-7fe2-4f51-8e27-0b70ff06c732&tag=ZovnishnoekonomichnaDiialnist>